RUS PORFIR –”AMERICANU”

1907 - P O V E S T E DE E M I G R A N T

Poem-legendă în versuri despre incercarea de emigrare definitivă în America a bunicului meu

de **Melania Rusu Caragioiu**

A fost odată un bunic,
Trăind în pusta legendară-
Către Panonia, un pic,
Pe Crişul alb – un rai de ţară.

Acum avea nepoţi – o droaie,
Cu toţi bălani şi rumeiori,
Desculţi, pe soare sau pe ploaie,
Ca o grădină de bujori !

Stăteau pe prispă lângă ,,taica”,
Nici unul nu-i spunea ,,bunicul”,
Mâncând pită cu părădaică;
Din porc mai era doar şoricul...

Şi taica-al nostru povestea
Iar din istoria lui măiastră
Cum a plecat cu o boccea
Spre alte zări, pe marea albastră:

,,Şi-am mers pe jos pân’ la Fiume,
,, Când mai desculţ, când în opinci,
,,Ştiţi voi ce lungă-i astă lume ?
,,Sute de kilometri, cinci...

,,Cum am mâncat ?
,,Cum am dormit ?
,,Pus-am sub cap când m-am culcat

,,Sacul şi straiul ponosit.

,,Şi iată-mă-s ajuns în port
,, În soare, zarvă şi mulţimi
,,Şi obosit – aproape mort !
,,De-acum, Porfire, să te ţini !...

,,Am tot pândit să mă strecor,
,,Să plec pe unde-a fost Columb,
,,Dar era pază la vapor
,,Şi-l umpleau cu saci de porumb.

,,M-am întremat de drumul greu;
,,Găsit-am fructe pe ales;
,,Parcă ieşeau în drumul meu
,,Şi mă îmbiau tot la cules...

,,Astăzi o chiflă, mâine un fruct,
,,Un somn mai bun pe lângă mare
,,Şi apă chiar din apaduct,
,,M-au pus mai iute pe picioare !

,,M-am angajat să car bagaje,
,,Baloturi, saci, ca fiecare :
,,Să încarc la vase şi la barje
,,Să-mi fac un ban pentru mâncare.

,,Şi aşa trecură şase luni,
,,În care trimiteam şi-acasă,
,,Erau puţini bani, erau buni,
,,S-aveţi ce pune voi pe masă !

,,Mi-am zis atunci: ,,oricum ar fi,
,,Aici mă zdrobesc pe nimic,
,,N-am ce trimite la copii,
,,Doar sărutări şi-un sfanţ, în plic !”

,,Când eu mă căinam de zor,
,,Intr-o înserare, spre amurg,
,,Se pregăteşte un vapor,

,,Să plece unde bani... se scurg...

,,Şi fără să gândesc nimica
,,Am luat balotul şi sarica,
,,Am pus bagaju' în sala goală
,,Şi mi-am făcut o socoteală:
,,Să mă ascund undeva-n cală,
,,Să ies noaptea, când puntea-i goală !
,,Dar cala era cu cărbune !
,, - Ce faci Porfire ? Haide, spune !

,,Mi-am făcut un loc în cărbuni;
,,Cărbunii doar de foc sunt buni !
,,Eram peste tot bătucit,
,,Dormind chircit şi chinuit !

,,Cum amorţisem chiar de tot,
,,Mă ridicam în câte-un cot
,,Şi mă uitam la cel fochist,
,,Sau poate-l chema maşinist,
,,Cum asuda şi se lupta
,,Până ce soba o umplea !

,,Avea vaporu' o ,,gură" mare
,,În care ardea un foc de iad
,,Şi-un singur om la lopătare
,,Să-i dea cărbunii care ard...

,,Atunci m-a fulgerat un gând:
,,Eu stau ascuns şi nu mai pot
,,Şi-am început să stau flămând
,,Şi ce va fi când termin tot ? !

,,Când maşinistul mai ieşea,
,,Luam lopata şi cu spor,
,,Când nu mă vedea cineva,
,,'Zvărleam cărbunii în cuptor.

,,Pânâ într-o zi când m-a surprins
,,Că-l ajutam la munca grea;

,,De-atunci necazul meu s-a stins:
,,Omul, mâncare îmi aducea...

,,Şi multe luni au tot trecut
,,Până vaporul s-a oprit
,,Şi-aşa viaţă-am început
,,În tărâmul făgăduit !

,,Mă întrebam unde eram
,,Cu alţii oameni şi de alt neam,
,,Dar maşinistul le-a vorbit
,,Şi-atunci docherii m-au primit...

,,Eram cică la Lacuri Mari,
,,La Detroit, unde samsari
,,Aveau bussines,dolari, fabrica,
,,În jinduita America !

,,Am lucrat greu : docher în port,
,,Din zori şi până cădeam mort,
,,Cărând optzeci de kile în spate,
,,Câte o zi, rar, jumătate...

,,Până într-o zi când un forjor,
,,Lucrând ceva la un vapor,
,,S-a luat de vorbă şi cu mine
,,Şi m-a întrebat de nu ştiu, cine
,,Ar vrea să-i fie ucanic,
,,Dar nu un puşti,un om voinic !
,, Atunci, cu noul grai, peltic,
,,În limba lui Sam, eu îi zic:
,,Domnule, eu aş vrea să vin;
,,Cu docheritul, e un chin !
,,Şi aşa dintr-un hamal hai-hui,
,,M-am făcut ucenicul lui !

, ,Şi credeţi că mi-a fost uşor ?
,,Muncă prea grea,dar bani cu spor !
,,Am început să vă trimit
,,Tot ce-am păstrat, chivernisit.

,,Să vă trimit, dar la părinţi,
,,Dolari cu zimţi şi fără zimţi,
,,Din care aţi avut şi casă
,,Şi cai şi azimă pe masă !

,, Am început a vorbi bine
,,Acea limbă americană;
,,La muncă mă întreceam pe mine;
,,Aveam şi bani, aveam şi hrană !

,,Meşterul nu avea copii;
,,Din vorbă în vorbă a aflat
,,Că eu aveam vreo şapte fii,
,,Frumoşi, cu braz bucălat.

,,Mi-a zis să merg să îi aduc
,,Că el mi-ii ,,cumpără" (?!), pe toţi
,,Şi bune zile am să-apuc:
,,Dolarii-s dolari ! Şi nu-s zloţi !

,,Mi-a dat bilete de vapor
,,Pentru copii, pentru soţie,
,,Mi-a urat ,,drum bun şi mult spor !"
,,Şi să-i mai scriu ce o să fie...

,,Şi m-am întors atunci în sat:
,,Forjor cu pieptul înstelat,
,,Fiind că aşchii de oţel
,,Aveam puzderie, prinsă în el !

,,Aproape în fiecare zi
,,Săreau scântei de fier aprins,
,,Treceau prin şorţ, ca prin hârtii
,,Şi-astfel, sub piele mi s-au stins !

,,Le-am spus nevestei şi la fii –
,,Acum nu mai erau copii,
,,Ci înălţati cu-acei opt ani,
,,Frumoşi, cuminţi, aveau şi ...bani...

,,Când visul de America
,,I-a prin în mreaja de dolari
,,Erau toţi gata de-a pleca
,,Spre şcoli străine şi domni mari ...

,,Şi cine credeţi că n- vrut
,,Să facem visul început ?
,,Maica, bărâna, soaţa mea,
,,Zicea să nu mergem, nu vrea
,,Să-ţi strice ea rostul din sat
,,Acuma, când s-a mai săltat !

,,Şi am plecat iar, pe cinci ani,
,,Tot fără voi, după alţi bani...

,,Părinţii voştri au crescut,
,,S-au însurat şi şi-au făcut
,,Fiecare, un rost al lui,
,,Doar, Oanea-mic, cel mai mic pui
,,S-a dus la şcoli împărăteşti,
,,Împărăteşti, dar le plăteşti !
,,Şi-atât de mult am tot plătit,
,,De şaişpe mii am cheltuit !

,,Şi unchiu Oanea –i şef de gară,
,,Are o slujbă grea în ţară...
,,Vă place să mergeţi la el,
,,El vă dă bani, voi într-un fel
,,Îi mulţumiţi cu - un coş de prune
,,Şi cu mult drag şi vorbe bune !

,,V-am povestit din păr a fir,
,,Povestea mea.
,,Eu, Rus Porfir !”